

Sygn. akt *XXVIII C 17379/21*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 grudnia 2023 roku**

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia del. Michał Maj

Protokolant: Jakub Niedziałkowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **11 grudnia 2023 roku** w Warszawie

sprawy z powództwa **A. S. i M. S.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

o ustalenie i zapłatę

1. ustala, że umowa kredytu numer (...) z dnia 15 października 2008 roku jest nieważna,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów:
 - a. kwotę **153.315,87 zł (sto pięćdziesiąt trzy tysiące trzysta piętnaście złotych 87/100)** z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia **7 września 2023 roku** do dnia zapłaty,
 - b. kwotę **54.796,11 CHF (pięćdziesiąt cztery tysiące siedemset dziewięćdziesiąt sześć franków szwajcarskich 11/100)** z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia **7 września 2023 roku** do dnia zapłaty,
3. oddala powództwo w pozostałej części,
4. zasądza tytułem zwrotu kosztów procesu od pozwanego na rzecz powodów kwotę **1.270 zł (jeden tysiąc dwieście siedemdziesiąt złotych)** z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt *XXVIII C 17379/21*

UZASADNIENIE

Strona powodowa (dalej także jako: kredytobiorca, konsument) w ostatecznie sformułowanym żądaniu (k. 340) wniosła o:

- ustalenie nieważności umowy kredytu zawartej pomiędzy stronami,
- zasądzenie od pozwanego kwot 153.315,87 zł i 54.796,11 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15.10.2008 r. została zawarta umowa kredytu nr (...), na podstawie której (...) Bank S.A. (poprzednik prawny pozwanego) udzielił stronie powodowej kredytu w kwocie 487.000 zł na okres 360 miesięcy w celu spłaty kredytu na cele mieszkaniowego udzielonego stronie powodowej przez (...).S. na podstawie umowy z dnia 29.12.2006 r. na

budowę domu jednorodzinnego położonego na działce nr (...) w W.. Kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę stawki LIBOR CHF 3M i stałej marży banku.

Umowa zawierała następujące postanowienia. Kredyt był denominowany (waloryzowany) w walucie CHF (§ 2 ust. 1). Kwota kredytu denominowanego (waloryzowanego) w CHF lub transzy kredytu zostanie określona według kursu kupna dewiz dla wyżej wymienionej waluty zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w banku w dniu wykorzystania kredytu lub transzy kredytu (§ 2 ust. 2). Kredyt wykorzystywany jest w złotych, przy jednoczesnym przeliczeniu kwoty kredytu według kursu kupna dewiz dla CHF zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w banku w dniu wykorzystania kredytu lub transzy kredytu (§ 4 ust. 1a). Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona jest w CHF. Spłata rat kapitałowo-odsetkowych dokonywana jest w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży dewiz dla CHF zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w banku w dniu spłaty. Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w złotych zależy wysokości kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w banku w dniu spłaty, a tym samym zmiana wysokości w/w kursu waluty ma wpływ na ostateczną wysokość spłaconego przez kredytobiorcę kredytu (§ 9 ust. 2). W związku z zaciągnięciem kredytu denominowanego (waloryzowanego) w walucie wymiennej kredytobiorca oświadcza, że został poinformowany przez bank o ryzyku związanym ze zmianą kursów walut oraz rozumie wynikające z tego konsekwencje (§ 11 ust. 4). Jednocześnie kredytobiorca akceptuje zasady funkcjonowania kredytu denominowanego (waloryzowanego) w walucie wymiennej, w szczególności zasady dotyczące określenia kwoty kredytu wskazane w § 2 umowy (§ 11 ust. 5).

Dowód: umowa – k. 52-53.

W dniu 25.03.2014 r. strony zawarły aneks do umowy kredytu, pozwalający na spłatę rat kredytu bezpośrednio w CHF.

Dowód: aneks – k. 157-158.

Kredyt został uruchomiony kwotą łącznie 487.000 zł. Strona powodowa w okresie od dnia 17.10.2008 r. do dnia 21.10.2021 r. uiściła wobec pozwanej łącznie kwotę 153.315,87 zł i 54.796,11 CHF tytułem spłaty rat kredytu.

Dowód: zaświadczenie – k. 54-56, historia rachunku – k. 342-343.

Powodowie zacięgnęli kredyt w celu uzyskania środków na spłatę poprzedniego kredytu złotowego udzielonego przez (...) S.A. na budowę domu mieszkalnego przeznaczonego na zaspokojenie swoich potrzeb mieszkaniowych. Nieruchomość ta nie była wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej. Powodowie nie negocjowali postanowień umowy kredytu dotyczących powiązania z kursem waluty obcej i sposobu przeliczeń kursowych. Przed zawarciem umowy przedstawiciel banku nie powiedział powodom, w jaki sposób jest tworzona tabela kursowa banku, jak jest ustalana wysokość spreadu obciążającego kredytobiorców, w jaki dokładnie sposób ryzyko kursowe związane z kredytem przekłada się na wysokość rat i zadłużenia kredytobiorców, nie przedstawił historycznego wykresu kursu CHF/PLN, nie przedstawił symulacji obrazującej wpływ zmian kursu CHF/PLN na wysokość rat kredytu i zadłużenie wyliczane w PLN. Powodowie znają, rozumieją i akceptują skutki stwierdzenia nieważności umowy oraz nie zgadzają się na utrzymanie w mocy zawartych w umowie niedozwolonych postanowień umownych.

Dowód: przesłuchanie strony powodowej – k. 329-33.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły wymienione dokumenty, których treść ani autentyczność nie była kwestionowana przez strony, oraz zeznania strony powodowej, które były spójne, logiczne, konsekwentne i pobawione sprzeczności oraz znajdowały potwierdzenie w pozostałych dowodach. Powyższe dowody były wystarczające dla oceny stanowisk i żądań stron, a pozostałe dowody nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Dowód z opinii biegłego został pominięty, ponieważ rozpoznanie sprawy nie wymagało wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.).

Sąd pominął dowód z zeznań świadków I. K., A. O., gdyż żaden z nich nie brał udziału w procesie kredytowym dotyczącym umowy, której dotyczy niniejsza sprawa, a zatem nie był w stanie przedstawić faktów dotyczących

okoliczności zawarcia tej umowy, natomiast ogólne informacje dotyczące zawierania podobnych umów oraz funkcjonowania pozwanego banku nie miały istotnego znaczenia dla sprawy.

Sąd pominął dowód z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie i Sądu Apelacyjnego w Szczecinie (k. 430-472), ponieważ treść tych orzeczeń oraz ich uzasadnień nie miała żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Mianowicie w orzeczeniach tych stwierdzono nieważność innej umowy kredytu zawartej przez strony. Faktem jest, że strony tej umowy kredytu i data jej zawarcia są takie same jak w przypadku umowy kredytu, której dotyczy niniejsza sprawa, niemniej jednak okoliczności te same z siebie nie uprawniają wniosku, że obie umowy kredytu miały de facto stanowić jeden stosunek prawny. Mianowicie różne były kwoty kredytu i przedmiot kredytowania – pierwszy kredyt miał na celu spłatę poprzedniego kredytu udzielonego przez (...) S.A. na budowę domu, a drugi kredyt służył do uzyskania środków przeznaczonym na modernizację tego domu. Wobec tego udzielenie przez bank dwóch osobnych kredytów w tej samej dacie było zrozumiałe i nie stanowiło czynności pozornej. Wobec tego stanowisko pełnomocnika powodów, że obie umowy były częściami tego samego stosunku prawnego, nie znajduje oparcia w faktach i jest sprzeczne z treścią zgromadzonego materiału dowodowego. Tym bardziej nie sposób uznać, aby Sąd Okręgowy w Szczecinie i Sąd Apelacyjny w Szczecinie miały dokonywać oceny prawnej umowy będącej przedmiotem niniejszego postępowania, zaś treść uzasadnień wyroków wskazuje na fakt, że w postępowaniu prowadzonym przed powyższymi sądami nie został w ogóle przeprowadzony dowód z tej umowy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne.

Status konsumenta.

Dowody przeprowadzone w sprawie nie budzą wątpliwości co do tego, że umowa kredytu wiąże się z działalnością gospodarczą pozwanego, a zarazem brak jest takiego związku w przypadku kredytobiorcy, a zatem należy go uznać za konsumenta (art. 22¹ k.c.).

Indywidualne uzgodnienia.

Ciężar dowodu, że postanowienia umowy wprowadzające powiązanie kredytu z kursem CHF i określające sposób przeliczeń kursowych zostały indywidualnie uzgodnione, spoczywał na banku (art. 385¹ § 4 k.c.), który temu ciężarowi nie sprostał - nie można bowiem uznać „wyboru waluty” kredytu przez konsumenta za negocjacje, skoro sprowadza się to jedynie do zatwierdzenia jednej z kilku możliwości oferowanych przez bank, zaś sam sposób przeliczania kursów walut był ustalany jednostronnie przez bank.

Klauzula ryzyka kursowego.

Klauzula ryzyka kursowego (§ 2 ust. 1 umowy w zakresie wprowadzającym indeksację kursem waluty obcej) określał główne świadczenie umowy kredytu, lecz został sformułowany w sposób jednoznaczny (art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c.), ponieważ analiza treści umowy i okoliczności jej zawarcia nie pozwala na stwierdzenie, że kredytobiorca został należycie poinformowany o konsekwencjach ryzyka kursowego związanego z umową. Informacja ta powinna jednoznacznie wskazywać na to, że ryzyko kursowe jest nieograniczone i obejmować realne przykłady obrazujące charakter tego ryzyka i jego potencjalne skutki, w tym w szczególności historyczny wykres kursu CHF/PLN za okres co najmniej kilkunastu lat i symulację wpływu wzrostu tego kursu o co najmniej kilkadziesiąt procent na wysokość rat kredytu i zadłużenia kredytobiorcy liczone w PLN. Tymczasem informacje udzielone przez pozwanego bank tych wymogów nie spełniały. Wobec tego należało uznać, że klauzula ryzyka kursowego kształtuje prawa i obowiązki konsumenta sprzecznie z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c.), skoro pomimo niezyskania stosownych informacji konsument, który nie miał dochodów ani oszczędności w CHF, został obciążony nielimitowanym ryzykiem zmiany kursu tej waluty, przed którym nie był w stanie zabezpieczyć się w żaden sposób.

Umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej nie może istnieć bez postanowienia przewidującego jej indeksację i wskazującego walutę tej indeksacji. A zatem nie ma w ogóle możliwości, aby „luka” powstała po tej klauzuli mogła zostać uzupełniona przepisem prawa krajowego. W rezultacie umowa kredytu po wyłączeniu z niej klauzuli ryzyka kursowego nie może dalej obowiązywać (w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG), a zatem jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.).

Klauzule przeliczeniowe.

Klauzule przeliczeniowe (§ 2 ust. 2, § 4 ust. 1a, § 9 ust. 2 umowy) nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c.), tj. prostym i zrozumiałym językiem (art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13/EWG), ponieważ ich treść nie pozwala na stwierdzenie, w jaki sposób pozwany bank ustala kurs CHF dla celu wykonania umowy kredytu, a także kształtują one prawa i obowiązki konsumenta sprzecznie z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.). W oparciu o te postanowienia kredytobiorca został obciążony koniecznością pokrywania kosztów spreadu, pomimo że koszty te nie odpowiadały żadnej usłudze świadczonej przez bank na rzecz klienta, a w umowie brak jest jednoznacznej informacji o tym, że konsument ponosi takie koszty, jaka jest ich wysokość i z czego one wynikają. Ponadto klauzule przeliczeniowe dawały pozwanemu bankowi całkowitą swobodę w sposobie kształtowania wysokości kursu waluty obcej, ponieważ postanowienia umowy w żaden sposób nie precyzowały, w oparciu o jakie zasady kurs waluty obcej miał być ustalany przez bank, a zatem bank mógł ustalić ten kurs na dowolnym poziomie. W rezultacie bank w oparciu o klauzule przeliczeniowe uzyskał rzeczywistą możliwość dowolnego kształtowania wysokości świadczeń kredytobiorcy, co jest w oczywisty sposób sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta.

Sąd dokonał oceny, czy postanowienia umowne są niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), według stanu z chwili zawarcia umowy.¹ Tym samym dla powyższej oceny nie miały żadnego znaczenia okoliczności takie jak sposób wykonywania umowy, wieloletnie wykonywanie umowy przez kredytobiorcę bez żadnych zastrzeżeń, faktyczny sposób ustalania wysokości kursów waluty obcej przez bank i ich relacja do innych kursów występujących na rynku, późniejsze zmiany regulaminu pozwanego banku, późniejsze zmiany stanu prawnego (w szczególności wejście w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw) czy kwestia ewentualnego zawarcia przez strony aneksu do umowy kredytu upoważniającego kredytobiorcę do spłaty rat kredytu bezpośrednio w walucie obcej. Dla oceny abuzywności klauzul przeliczeniowych nie miało znaczenia, że wybór kredytu powiązanego z kursem waluty obcej pozwalał kredytobiorcy na skorzystanie z niższego oprocentowania (LIBOR CHF).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., niedozwolone postanowienia umowne nie wiążą konsumenta, zatem brak jest podstaw do modyfikacji tych postanowień lub uznania, że nie wiążą one konsumenta jedynie w pewnym zakresie ani uzupełnienia powstałej po tych postanowieniach „luki” jakkolwiek treścią, w tym w szczególności przepisami prawa krajowego. Odmienne zapatrywanie byłoby sprzeczne z brzmieniem oraz celem przepisów art. 385¹ § 1 k.c. i art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG.² Przede wszystkim zaś uzupełnienie umowy przepisem prawa krajowego nie może mieć miejsca w sytuacji, w której usunięcie z umowy nieuczciwego warunku prowadzi do jej nieważności, która jest akceptowana przez konsumenta,³ zaś w niniejszej sprawie kredytobiorca nie zgodził się na obowiązywanie umowy z nieuczciwymi warunkami ani na uzupełnienie jej treści przepisem prawa krajowego, natomiast wyraził zgodę na stwierdzenie nieważności umowy, będąc świadomym wynikających z tego konsekwencji. Co więcej, przepisem krajowym służącym uzupełnieniu treści umowy nie mogłyby być art. 358 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24.01.2009 r., ponieważ jest on przepisem prawa krajowego o charakterze ogólnym, który nie ma zastosowania konkretnie do umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem⁴, a ponadto ma on zastosowanie tylko „jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej” (art. 358 § 1 k.c.), a zatem nie dotyczy on zobowiązań wynikających z umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej, w której świadczenia zostały oznaczone w walucie polskiej, natomiast w walucie obcej jest wyrażane tylko saldo zadłużenia.

Klauzule przeliczeniowe określają świadczenia główne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., ponieważ nie tylko samo powiązanie kredytu z walutą obcą, ale również sposób dokonywania przeliczeń kursowych koniecznych do realizacji takiej umowy określają samą istotę umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej. Uznanie tych klauzul za niedozwolone postanowienia umowne skutkuje nieważnością całej umowy kredytu⁵ (art. 58 § 1 k.c.), ponieważ skoro określają one sposób wykonania umowy kredytu, to bez nich nie jest wiadomo, jak ta umowa ma być wykonywana, a zatem umowa ta po wyłączeniu z niej klauzul przeliczeniowych nie może dalej obowiązywać (w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG).

Bezwzględna nieważność umowy.

Brak jest podstaw do uznania umowy kredytu za bezwzględnie nieważną. Zawieranie umów kredytu powiązanych z walutą obcą (indeksowanych i denominowanych) jest i było dopuszczalne w świetle art. 353¹ k.c. i art. 69 ustawy Prawo bankowe w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy. Treść umowy nie naruszała także zasady nominalizmu (art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23.01.2009 r.), skoro kredytu udzielono w walucie polskiej, zaś CHF stanowił jedynie walutę indeksacji. Jak wyjaśniono wcześniej, postanowienia umowne obciążające kredytobiorcę nieograniczonym ryzykiem kursowym oraz dające bankowi całkowitą swobodę w kształtowaniu kursu waluty obcej stanowią niedozwolone postanowienia umowne (art. 385¹ § 1 k.c.), co wyłącza możliwość uznania ich za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.) lub sprzeczne z naturą stosunku prawnego kredytu indeksowanego do waluty obcej (art. 353¹ k.c.).⁶

Interes prawny.

Roszczenie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy wynikającego z nieważności umowy zasługuje na uwzględnienie, ponieważ umowa kredytu jest nieważna, a strona powodowa posiada interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. Mianowicie okres kredytu wskazany w umowie jeszcze nie upłynął, zaś bank stoi na stanowisku, że umowa jest ważna, domaga się od kredytobiorcy zapłaty kolejnych rat kredytu i nie wyraża zgody na wykreślenie z księgi wieczystej hipoteki zabezpieczającej roszczenia banku wynikające z umowy. Wobec tego powództwo kredytobiorcy o zapłatę nie kończyłoby definitywnie sporu stron dotyczącego oceny, czy umowa jest ważna.⁷

Świadczenie nienależne.

Nieważność umowy kredytu ex tunc oznacza, że wszystkie świadczenia spełnione na jej podstawie stanowią świadczenia nienależne (condictio sine causa) podlegające zwrotowi na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. Natomiast fakt, że bankowi przysługuje wobec kredytobiorcy analogiczne roszczenie sam z siebie nie może uzasadniać oddalenia powództwa kredytobiorcy o zapłatę na podstawie art. 411 pkt 2 lub 4 k.c.⁸ Nie zachodzą także przesłanki do zastosowania art. 409 k.c. lub art. 5 k.c.

Strona powodowa uściłiła wobec pozwanego łącznie kwotę 153.315,87 zł i 54.796,11 CHF tytułem spłaty rat kredytu w okresie objętym żądaniem pozwu, a zatem należność w tej wysokości należało zasądzić na rzecz strony powodowej od pozwanego.

Sposób zasądzenia świadczenia.

Należność zasądzono na rzecz powodów będących małżonkami do ich majątku wspólnego. Jak słusznie wskazuje się w literaturze, „Poprawną formułą jest więc tutaj „zasądzenie świadczenia na rzecz powodów”; bez zastosowania konstrukcji zasądzenia solidarnego, ale też bez rozdzielania świadczenia na części przypadające każdemu z małżonków. Jest zaś oczywistością, że zasądzone na rzecz obojga małżonków świadczenie wejdzie, po jego wyegzekwowaniu, do majątku wspólnego małżonków; stanowiącego przedmiot wspólności łącznej.”⁹

Przedawnienie.

Roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego przedawnia po upływie wynikającego z art. 118 k.c. terminu 6 lat na koniec roku kalendarzowego (10 lat co do roszczenia o zwrot świadczeń spełnionych przed dniem 9.07.2018 r., zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw). Termin przedawnienia roszczenia konsumenta o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie umowy kredytu, która jest nieważna bądź zawiera niedozwolone postanowienia umowne rozpoczyna bieg z dniem, w którym konsument dowiedział się (lub przy zachowaniu należytej staranności powinien był się dowiedzieć) o tym, że umowa jest nieważna lub że zawiera niedozwolone postanowienia umowne¹⁰, a z przeprowadzonych dowodów wynika, że miało to miejsce najwcześniej w 2020 r. Wobec tego w tym roku rozpoczął się bieg terminu przedawnienia (art. 120 § 1 k.c.) roszczenia kredytobiorcy o zapłatę, który nie upłynął jeszcze w dniu złożenia pozwu, kiedy to doszło do przerwania biegu tego terminu (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Tym samym roszczenie strony powodowej nie jest przedawnione.

Odsetki.

Roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego stanowi roszczenie bezterminowe, a zatem staje się wymagalne po wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.). Wezwanie to nastąpiło z chwilą doręczenia pozwanemu odpisu pisma procesowego pełnomocnika strony powodowej z dnia 8.11.2021 r., który zawierał precyzyjnie sformułowane żądanie, a w treści uzasadnienia wyraźnie powołano się na nieważność umowy wynikającą z zawarcia w niej niedozwolonych postanowień umownych. Treść żądania nie pozostawiała zatem jakichkolwiek wątpliwości co do tego, że kredytobiorca nie zgadza się na utrzymanie w mocy niedozwolonych postanowień umownych, jest świadomy wszystkich konsekwencji związanych z nieważnością umowy i akceptuje je. Jeszcze przed wniesieniem powyższego pisma strona powodowa została szczegółowo pouczona przez Sad Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie o skutkach nieważności tej umowy. Odpis powyższego pisma procesowego został doręczony pozwanemu w dniu 23.08.2023 r., co oznacza, że pozwany powinien był spełnić świadczenie dochodzone pozwem w terminie 14 dni od tej daty, a zatem popadł w opóźnienie z dniem 7.09.2023 r. i od tej daty na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zostały od niego zasądzone odsetki ustawowe za opóźnienie.

Zarzuty potrącenia i zatrzymania.

Zarzuty potrącenia i zatrzymania podniesione przez pozwanego w odpowiedzi na pozew były nieskuteczne. Nie budzi wątpliwości, że pozwanemu przysługuje wobec strony powodowej roszczenie o zwrot kapitału kredytu, które nie jest przedawnione, natomiast pełnomocnik pozwanego posiada umocowanie do składania oświadczeń materialnoprawnych. Niemniej jednak oba omawiane zarzuty powinny opierać się na materialnoprawnych oświadczeniach o potrąceniu i skorzystaniu z prawa zatrzymania, które nie zostały złożone (a przynajmniej brak jest dowodu na okoliczność ich złożenia). Nie sposób uznać zgłoszenia zarzutów potrącenia i zatrzymania za złożenie oświadczeń materialnoprawnych z uwagi na odmienny charakter prawny oświadczeń materialnoprawnych i zarzutów procesowych, nawet gdyby jednak przyjąć inaczej, to brak jest dowodu na okoliczność, że odpowiedź na pozew dotarła do strony powodowej bezpośrednio - doręczenie nastąpiło wobec pełnomocnika strony powodowej (art. 132 k.p.c.), który nie został upoważniony do odbierania oświadczeń materialnoprawnych składanych wobec strony powodowej, a brak jest uzasadnienia, aby domniemywać udzielenie takiego umocowania bądź aby uznawać, że skoro odpowiedź na pozew została doręczona pełnomocnikowi strony powodowej, to sama strona również zapoznała się z jej treścią. W końcu należy wskazać, że roszczenie strony pozwanej o zwrot równowartości kapitału kredytu stanowi roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego (art. 405 k.c.), a zatem staje się wymagalne po wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.), skoro więc brak jest dowodu na skierowanie przez pozwanego takiego wezwania do powodów bezpośrednio, to oznacza, że roszczenie pozwanego jest niewymagalne, a zatem nie mogłoby zostać potrącone (art. 498 § 1 k.c.).

Koszty procesu.

Stosownie do wyniku postępowania, pozwany został na podstawie art. 100 k.p.c. obciążony całymi kosztami procesu obejmującymi kwoty:

- 100 zł tytułem równowartości opłaty od pozwu,

- 900 zł tytułem równowartości opłaty od rozszerzenia powództwa,

- 270 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w stawce wynikającej z § 2 pkt 2 w zw. z 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (początkowo wartość przedmiotu sporu wynosiła 1.000 zł – vide pozew z dnia 20.07.2020 r. – k. 3).

ZARZĄDZENIE

(...).

1 por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20.06.2018 r., III CZP 29/17,

2 por.:

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3.10.2019 r., C-290/18, D.,

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29.04.2021 r., C-19/20, Bank (...),

3 por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8.09.2022 r., C-80/21 – C-82/21, (...), pkt 78,

4 por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8.09.2022 r., C-80/21 - C-82/21, (...), pkt 76,

5 por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.12.2019 r., V CSK 382/18,

6 por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2022 r., III CZP 40/22,

7 por.:

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.03.2022 r., II CSKP 474/22,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.05.2022 r., II CSKP 163/22,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.05.2022 r., II CSKP 1030/22,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.05.2022 r., II CSKP 797/22,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.06.2022 r., II CSKP 701/22,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.06.2022 r., II CSKP 616/22,

8 por.:

- uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16.02.2021 r., III CZP 11/20,

- uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z mocą zasady prawnej z dnia 7.05.2021 r., III CZP 6/21,

9 por. Edward Gniewek, O wadliwościach stosowania zasad solidarności czynnej w postępowaniu sądowym – uwag kilka, MOP 2009, Nr 3, str. 121,

10 por.:

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9.07.2020 r., (...) i (...), C-698/18 i C-699/18,

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16.07.2020 r., (...) i (...), C-224/19 i C-259/19,

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22.04.2021 r., (...) (...), C-485/19,

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10.06.2021 r., (...), C-776/19 - C-782/19,
- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8.09.2022 r., (...), C-80/21 – C-82/21,
- uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z mocą zasady prawnej z dnia 7.05.2021 r., III CZP 6/21,
- uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13.01.2022 r., III CZP 61/22